

המוסד הישראלי לתקינה חשבונאית ממשלתית
Israel Government Accounting Standards Board

תקן חשבונאות ממשלתי מספר 5

עלויות אשראי

נובמבר, 2006

המוסד הישראלי לתקינה חשבונאית ממשלתית

Israel Government Accounting Standards Board

The Israel Government Accounting Standards issued by the Israel Government Accounting Standards Board are often based on and may include translated parts of the text of the International Public Sector Accounting Standards (Copyright 12/2005) published by the International Public Sector Accounting Standards Board (IPSASB) of the International Federation of Accountants (IFAC).

International Public Sector Accounting Standards, Exposure Drafts, and other IPSASB publications are copyright of the International Federation of Accountants, 545 Fifth Avenue, 14th Floor New York 10017, USA, Telephone: +1 (212) 286-9344, FAX: +1 (212) 286-9570, E-mail: PublicSectorPubs@ifac.org website: <http://www.ifac.org>.

All rights reserved. No part of the text of IPSASB's publications may be translated, reprinted or reproduced or utilized in any form either in whole or in part by any electronic, mechanical or other means, now known or hereafter invented, including photocopying and recording, or in any information storage and retrieval system, without prior permission in writing from the International Federation of Accountants.

The International Public Sector Accounting Standards have been translated to Hebrew and are published by Israel Government Accounting Standards Board with the permission of IFAC.

The approved text of the International Public Sector Accounting Standards is that published by the IPSASB in the English language and copies may be obtained direct from IFAC.

תקני חשבונאות ממשלתיים ישראליים המתפרסמים על ידי המוסד הישראלי לתקינה חשבונאית ממשלתית מתבססים לעיתים או עשויים לכלול חלקים מנוסח תקני חשבונאות בינלאומיים למגזר הציבורי (זכויות יוצרים 12/2005), המתפרסמים על ידי הוועדה הבינלאומית לתקני חשבונאות למגזר הציבורי (IPSASB) של הפדרציה הבינלאומית של רואי החשבון (IFAC).

לפדרציה הבינלאומית של רואי החשבון זכויות יוצרים בתקני חשבונאות בינלאומיים למגזר הציבורי, הצעות לתקני חשבונאות בינלאומיים למגזר הציבורי, וחומר אחר המתפרסם על ידי הוועדה הבינלאומית לתקני חשבונאות למגזר הציבורי. כתובתה של הפדרציה: 545 Fifth Avenue, 14th Floor New York 10017, USA, טלפון: +1 (212) 286-9344, פקס: +1 (212) 286-9570, דואר אלקטרוני: PublicSectorPubs@ifac.org, אתר האינטרנט: <http://www.ifac.org>.

כל הזכויות שמורות. אין לתרגם, להעתיק, לשכפל, או לעשות שימוש בחלק כלשהו של פרסומי הוועדה הבינלאומית לתקני חשבונאות למגזר הציבורי, אם באמצעים אלקטרוניים או מכניים או בכל אמצעי אחר, הקיים היום, או שיהיה קיים בעתיד, לרבות צילום, הקלטה או שימוש בכל שיטת אחסון ואחזור מידע, ללא הסכמה מוקדמת בכתב מהפדרציה הבינלאומית של רואי החשבון.

תרגום תקני חשבונאות בינלאומיים למגזר הציבורי ופרסומם בשפה העברית בידי המוסד הישראלי לתקינה חשבונאית ממשלתית נעשה בהסכמת הוועדה הבינלאומית לתקני חשבונאות למגזר הציבורי.

הנוסח המחייב של תקני חשבונאות בינלאומיים למגזר הציבורי הוא זה המפורסם על ידי הוועדה הבינלאומית לתקני חשבונאות למגזר הציבורי בשפה האנגלית ואשר עותקים ממנו ניתן להשיג ישירות מהפדרציה הבינלאומית של רואי החשבון.

אין ללמוד מתקני החשבונאות הממשלתיים לגבי ישויות, שאינן בתחולת תקנים ממשלתיים אלו.

המוסד הישראלי לתקינה חשבונאית ממשלתית

Israel Government Accounting Standards Board

תקן חשבונאות ממשלתי מספר 5 - עלויות אשראי

נובמבר 2006

תוכן עניינים

סעיף

	מטרת התקן
1-4	תחולה
5-13	הגדרות
6	עלויות אשראי
7-9	ישות כלכלית
10	הטבות כלכליות עתידיות או פוטנציאל שירות
11	ישויות ממשלתיות עסקיות
12	נכסים נטו/הון עצמי
13	נכסים כשירים
14-16	עלויות אשראי - טיפול מועדף
14-15	הכרה
16	גילוי
17-40	עלויות אשראי - טיפול חלופי מותר
17-39	הכרה
21-29	עלויות אשראי ראויות להיוון
30	עודף הערך בספרים של נכס כשיר על סכום בר ההשבה
31-33	התחלת ההיוון
34-35	הפסקה זמנית של היוון
36-39	הפסקת ההיוון
40	גילוי
41	הוראות מעבר
42-43	תחילה
44-46	שינויים בתקני חשבונאות אחרים
	נספח 1 - ההבדלים בין תקן חשבונאות ממשלתי מספר 5, עלויות אשראי, לבין תקן חשבונאות בינלאומי למגזר הציבורי מספר 5, עלויות אשראי
	נספח 2 - ההבדלים בין תקן חשבונאות ממשלתי מספר 5, עלויות אשראי, לבין תקן חשבונאות בינלאומי מספר 23, עלויות אשראי

תקן חשבונאות ממשלתי מספר 5 - עלויות אשראי

נובמבר 2006

© כל הזכויות שמורות למוסד הישראלי לתקינה חשבונאית ממשלתית. אין להעתיק, לשכפל, לתרגם, להציג, לפרסם, להפיץ, להוציא לאור או לעשות שימוש מסחרי כלשהו בפרסום זה או בחלק ממנו, בכל דרך שהיא ובכל אמצעי מכני, אלקטרוני או אחר, ללא הסכמה מפורשת בכתב ומראש מאת המוסד הישראלי לתקינה חשבונאית ממשלתית.

תקני חשבונאות בינלאומיים למגזר הציבורי או חלקים מהם תורגמו לעברית ונכללו במסגרת תקני חשבונאות ממשלתיים בישראל באישור הוועדה הבינלאומית לתקני חשבונאות למגזר הציבורי. הנוסח המחייב של תקני חשבונאות ממשלתיים בישראל הוא זה המפורסם על ידי המוסד הישראלי לתקינה חשבונאית ממשלתית בשפה העברית.

כל התייחסות לתקינה הבינלאומית למגזר הציבורי המובאת בתקן, או בהערות השוליים לתקן, או בנספחים, אין בה כשלעצמה כדי קביעה כי אותו תקן חשבונאות בינלאומי למגזר הציבורי או חלקים ממנו אומצו על ידי המוסד הישראלי לתקינה חשבונאית ממשלתית ככלל חשבונאי בישראל.

תקן זה מובא בסעיפים 46 - 1. כל הסעיפים בתקן מחייבים באותה מידה. הוראות התקן, המובאות באותיות מודגשות, מייצגות את העקרונות העיקריים של התקן. תקן זה יש לקרוא בהקשר למטרת התקן. תקני החשבונאות הממשלתיים המפורסמים על ידי המוסד הישראלי לתקינה חשבונאית ממשלתית אינם חלים על פריטים לא מהותיים.

מטרת התקן

תקן זה קובע את ההמלצות בדבר הטיפול החשבונאי בעלויות אשראי. תקן זה דורש באופן כללי זקיפה מיידית של עלויות אשראי כהוצאות. עם זאת, התקן מתיר, כטיפול חלופי מותר, היוון עלויות אשראי אשר מיוחסות במישרין לרכישתו, הקמתו או ייצורו של נכס כשיר.

תחולה

1. תקן זה ייושם לגבי הטיפול החשבונאי בעלויות אשראי.
2. תקן זה חל על כל הישויות הממשלתיות, למעט ישויות ממשלתיות עסקיות.
3. ישויות ממשלתיות עסקיות נדרשות לפעול בהתאם לתקני החשבונאות המתפרסמים על ידי המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות. הנחיה מספר 1 של הוועדה הבינלאומית למגזר הציבורי, *דיווח כספי על ידי ישויות ממשלתיות עסקיות*, מציינת, כי תקני החשבונאות הבינלאומיים רלוונטיים לכל הישויות העסקיות, ללא קשר להשתייכותן למגזר הפרטי או למגזר הציבורי. בהתאם לכך, הנחיה מספר 1 ממליצה לישויות הממשלתיות העסקיות להציג דוחות כספיים התואמים, מכל הבחינות המהותיות, לכללי החשבונאות הבינלאומיים.

4. תקן זה אינו עוסק בעלות בפועל של נכסים נטו/ הון עצמי או בעלות המיוחסת להן. בתחומי שיפוט בהם מיישמים חיובים הוניים לישויות בודדות, יש להפעיל שיקול דעת, על מנת לקבוע האם החיוב עונה להגדרת עלויות אשראי או האם יש לטפל בו כעלות בפועל או כעלות מיוחסת לנכסים נטו/הון עצמי.

הגדרות

5. להלן מונחים המשמשים בתקן זה ומשמעותם:

בסיס מצטבר (Accrual basis) משמעותו בסיס חשבונאי לפיו עסקאות ואירועים אחרים מוכרים בעת התהוותם (ולא רק כאשר מזומנים או שווי מזומנים מתקבלים או משולמים). לפיכך, העסקאות והאירועים נרשמים ברשומות החשבונאיות ומוכרים בדוחות הכספיים לתקופות אליהן הם מתייחסים. הרכיבים שהוכרו בהתאם לבסיס מצטבר הם נכסים, התחייבויות, נכסים נטו/הון עצמי, הכנסות והוצאות.

הוצאות (Expenses) הן ירידות בהטבות הכלכליות או בפוטנציאל שירות במהלך תקופת הדיווח, בצורת תזרים של נכסים החוצה, או צריכתם, או התהוות של התחייבויות, שתוצאתן היא קיטון בנכסים נטו/הון עצמי, למעט אלו המיוחסות לחלוקה לבעלים.

הכנסות (Revenue) הן תזרים חיובי ברוטו של הטבות כלכליות או פוטנציאל שירות במהלך תקופת הדיווח, הגורם לגידול בנכסים נטו/הון עצמי, למעט גידול המתייחס להשקעות בעלים.

הפרשי שער (Exchange differences) הם השינויים הנובעים מדיווח על מספר זהה של יחידות מטבע חוץ במטבע הדיווח, לפי שערי חליפין שונים.

השקעות בעלים (Contributions from owners) משמעותן הטבות כלכליות עתידיות או פוטנציאל שירות לישות, שהועברו לישות על ידי צדדים חיצוניים לה, ושתוצאתן אינה יצירת התחייבויות של הישות אלא יצירת זכות פיננסית בנכסים נטו/הון עצמי של הישות, אשר:

(א) משקפת זכאות בעת חלוקת הטבות כלכליות עתידיות או פוטנציאל שירות על ידי הישות במהלך חייה, כאשר חלוקות אלה הן לפי שיקול דעתם של הבעלים או נציגיהם, וכן משקפת זכאות בעת חלוקת כל עודף של נכסים על התחייבויות במקרה והישות תחדל לפעול; ו/או,

(ב) ניתנת למכירה, למסחר, להעברה או לפדיון.

התחייבויות (Liabilities) הן מחויבויות קיימות של הישות הנובעות מאירועי עבר, אשר יישובן עלול לגרום לתזרים של משאבים החוצה מהישות, המגולם הטבות כלכליות או פוטנציאל שירות.

חלוקה לבעלים (Distribution to owners) משמעותה חלוקה של הטבות כלכליות עתידיות או פוטנציאל שירות, על ידי הישות לכלל בעליה או לחלקם, בין אם כתשואה על ההשקעה ובין אם כהחזר השקעה.

ישות כלכלית (Economic entity) היא קבוצת ישויות, הכוללת ישות שולטת, וישות נשלטת אחת או יותר.

ישות ממשלתית עסקית (Government Business Enterprise) משמעותה ישות בעלת כל המאפיינים הבאים:

- (א) ישות בעלת היכולת להתקשר בחוזה בשם עצמה;
- (ב) הוקנתה לה הסמכות הכספית והתפעולית לנהל עסקים;
- (ג) מוכרת סחורות או מספקת שירותים, במהלך עסקיה הרגיל, לישויות אחרות, ברווח או תוך כיסוי מלא של ההוצאות;
- (ד) אינה נסמכת על מימון ממשלתי מתמשך, על מנת להיות עסק חי (למעט, רכישת תפוקות בעסקאות בתום לב); וכן,
- (ה) נשלטת על ידי ישות ממשלתית.

ישות נשלטת (Controlled entity) היא ישות תחת שליטה של ישות אחרת (ישות שולטת).

ישות שולטת (Controlling entity) היא ישות שיש לה ישות נשלטת אחת או יותר.

מדיניות חשבונאית (Accounting policies) היא מכלול העקרונות, הבסיסים, המוסכמות, הכללים והנוהגים הספציפיים שאומצו על ידי ישות, בעריכת דוחות כספיים ובהצגתם.

מזומנים (Cash) כוללים מזומנים בקופת הישות ופיקדונות הניתנים למשיכה מיידיית.

מטבע חוץ (Foreign currency) הוא מטבע השונה ממטבע הדיווח של הישות.

נכס כשיר (Qualifying asset) הוא נכס אשר הכנתו לשימוש המיועד לו או למכירתו, מצריכה בהכרח פרק זמן ניכר.

נכסים (Assets) הם משאבים הנשלטים על ידי ישות כתוצאה מאירועי עבר, ואשר מהם חזויים לזרום אל הישות הטבות כלכליות עתידיות או פוטנציאל שירות.

נכסים נטו/הון עצמי (Net assets/equity) הם הזכות השיורית בנכסי הישות לאחר ניכוי כל התחייבויותיה.

עלויות אשראי (Borrowing costs) הן הוצאות ריבית והוצאות אחרות שנגרמו לישות כתוצאה מנטילת אשראי.

שליטה (Control) היא הכח לקבוע את המדיניות הפיננסית והתפעולית של ישות אחרת, על מנת להפיק הטבות מפעילויותיה.

שער חליפין (Exchange rate) הוא היחס להמרה בין שני סוגי מטבע.

עלויות אשראי

6. עלויות אשראי עשויות לכלול:

- (א) ריבית בגין משיכות יתר בבנקים ובגין אשראי לזמן קצר ולזמן ארוך;
- (ב) הפחתת ניכיון או פרמיה המיוחסים לאשראי;
- (ג) הפחתת עלויות נלוות אשר התהוו בגין הסדרי אשראי;
- (ד) עלויות מימון בגין חכירה מימונית; וכן,
- (ה) הפרשי שער הנובעים מאשראי במטבע חוץ, עד לסכום בו הם נחשבים כהתאמות לעלויות ריבית.

ישות כלכלית

- 7. לצרכי דיווח כספי, המונח "ישות כלכלית" משמש בתקן זה כדי להגדיר קבוצת ישויות המורכבת מהישות השולטת ומהישויות הנשלטות.
- 8. לעיתים, נעשה שימוש במונחים אחרים המתייחסים לישות כלכלית והכוללים: "ישות ניהולית", "ישות פיננסית", "ישות מאוחדת" ו- "קבוצה".
- 9. ישות כלכלית עשויה לכלול הן ישויות בעלות מדיניות חברתית והן ישויות למטרות מסחר. לדוגמה, משרד הבינוי והשיכון עשוי להוות ישות כלכלית, הכוללת הן ישויות המספקות דיור בעבור סכום סמלי, והן ישויות המספקות דיור על בסיס מסחרי.

הטבות כלכליות עתידיות או פוטנציאל שירות

10. נכסים מספקים לישויות אמצעים להשגת מטרותיהן. נכסים המשמשים בהספקת סחורות או שירותים בהתאם למטרות הישות, אך אינם מפיקים במישרין תזרים מזומנים נטו, מתוארים לרוב כמגלמים "פוטנציאל שירות". נכסים המשמשים להפקת תזרים מזומנים נטו מתוארים לרוב כמגלמים "הטבות כלכליות עתידיות". על מנת להקיף את כלל השימושים שניתן לעשות בנכסים, תקן זה משתמש במונח "הטבות כלכליות עתידיות או פוטנציאל שירות" לתיאור המאפיין העיקרי של נכסים.

ישויות ממשלתיות עסקיות

11. ישויות ממשלתיות עסקיות כוללות הן ישויות מסחריות, כגון שירותים ציבוריים, והן ישויות פיננסיות, כגון מוסדות פיננסיים. ישויות ממשלתיות עסקיות אינן שונות במהותן מישויות העוסקות בפעילויות דומות במגזר הפרטי. ישויות אלה פועלות, בדרך כלל, למטרות רווח, למרות שחלקן בעלות מחויבויות מסוימות לשירות קהילתי, לפיהן הן נדרשות לספק ליחידים ולארגונים מסוימים בקהילה, סחורות ושירותים, ללא תמורה או בתמורה סמלית. תקן חשבונאות ממשלתי מספר 6, *דוחות כספיים מאוחדים והטיפול החשבונאי בישויות נשלטות*, מספק הנחיות לקביעת קיומה של שליטה לצרכי דיווח כספי, ויש לפנות אליו על מנת לקבוע האם הישות הממשלתית העסקית נשלטת על ידי ישות ממשלתית אחרת.

נכסים נטו/הון עצמי

12. למטרות תקן זה, המונח "נכסים נטו/הון עצמי" מתייחס לסכום השיורי בדוח על המצב הכספי (נכסים בניכוי התחייבויות). סכום הנכסים נטו/הון עצמי עשוי להיות חיובי או שלילי. ניתן להשתמש במונחים אחרים במקום נכסים נטו/הון עצמי, בתנאי שמשמעותם ברורה.

נכסים כשירים

13. דוגמאות לנכסים כשירים הם בנייני משרדים, בתי חולים, נכסי תשתית כגון כבישים, גשרים ותחנות כח, ומלאי המצריכים פרק זמן ניכר לצורך הכנתם לשימוש המיועד להם או למכירתם. השקעות אחרות ונכסים המיוצרים באופן שיגרתי תוך פרק זמן קצר, אינם נכסים כשירים. נכסים המוכנים לשימוש המיועד או למכירתם, בעת רכישתם, אף הם אינם נכסים כשירים.

עלויות אשראי - טיפול מועדף

הכרה

14. עלויות אשראי יוכרו כהוצאה בתקופה בה הן התהוו.

15. על פי הטיפול המועדף, עלויות אשראי מוכרות כהוצאה בתקופה בה הן מתהוות, מבלי להתייחס לאופן השימוש באותו אשראי.

גילוי

16. יש לתת גילוי בדוחות הכספיים למדיניות החשבונאית אשר אומצה לגבי הטיפול בעלויות אשראי.

עלויות אשראי - טיפול חלופי מותר

הכרה

17. עלויות אשראי יוכרו כהוצאה בתקופה בה הן התהוו, למעט סכום עלויות האשראי שהונו בהתאם לסעיף 18.

18. עלויות אשראי המיוחסות במישרין לרכישתו, הקמתו או ייצורו של נכס כשיר, יהוונו כחלק מעלות אותו נכס. סכום עלויות האשראי הראויות להיוון ייקבע בהתאם להוראות תקן זה.

19. על פי הטיפול החלופי המותר, עלויות אשראי המיוחסות במישרין לרכישתו, הקמתו או ייצורו של נכס נכללות בעלות של אותו הנכס. עלויות אשראי אלה, יהוונו כחלק מעלות הנכס כאשר צפוי שלישות ינבעו מהן הטבות כלכליות עתידיות או פוטנציאל שירות וכאשר העלויות ניתנות למדידה באופן מהימן. עלויות אשראי אחרות מוכרות כהוצאה בתקופה בה הן התהוו.

20. כאשר ישות מאמצת את הטיפול החלופי המותר, ייושם טיפול זה בעקביות לכל עלויות האשראי שניתן לייחסן במישרין לרכישתם, הקמתם או ייצורם של כל הנכסים הכשירים של הישות.

עלויות אשראי ראויות להיוון

21. עלויות האשראי שניתן לייחסן במישרין לרכישתו, הקמתו או ייצורו של נכס כשיר, הן אותן עלויות אשראי שניתן היה להימנע מהן אילו לא בוצעו השקעות כספיות בנכסים הכשירים. כאשר ישות לווה כספים במיוחד למטרת השגת נכס כשיר מסוים, עלויות האשראי הקשורות במישרין לאותו נכס כשיר ניתנות לזיהוי בקלות.

22. עשוי להיווצר קושי בזיהוי קשר ישיר בין אשראי מסוים לבין נכס כשיר ובקביעת האשראי שניתן היה להימנע מגיוסו. קושי כזה מתרחש, לדוגמה, כאשר פעילות המימון של ישות נעשית במרוכז. קשיים עולים אף כאשר ישות כלכלית עושה שימוש במגוון של מכשירי חוב על מנת ללוות כספים בשיעורי ריבית שונים, ומעבירה את אותם כספים לפי בסיסים שונים לישויות אחרות בתוך הישות הכלכלית. כספים שגויסו במרוכז, עשויים להיות מועברים לישויות אחרות בתוך הישות הכלכלית כהלוואה, כמענק או כהזרמת הון. העברות כאמור עשויות להיות ללא ריבית, או נדרש כי רק חלק מעלות הריבית תושב בפועל. כאשר הישות הכלכלית פועלת בכלכלות היפר אינפלציוניות ובמקרה של תנודות בשערי חליפין, עולים קשיים נוספים בעת השימוש בהלוואות הנקובות במטבע חוץ או צמודות לו. כתוצאה מכך, סכום עלויות האשראי המיוחס במישרין לרכישת הנכס הכשיר קשה לקביעה, ונדרש להפעיל שיקול דעת.

23. **כאשר גויס אשראי ייחודי למטרת השגת נכס כשיר, סכום עלויות האשראי הראויות להיוון על אותו נכס, ייקבע כעלויות האשראי בפועל שהתהוו בגין אותו האשראי במהלך התקופה, בניכוי הכנסות כלשהן שנבעו מהשקעתו הזמנית של אותו אשראי.**

24. הסדרי המימון בגין נכס כשיר עשויים לגרום לכך, שישות תגייס אשראי ויתהוו לה בגינו עלויות אשראי, לפני שנעשה שימוש בחלק או בכל הכספים לצורך השקעתם בנכס הכשיר. בנסיבות אלה, לעיתים קרובות, מושקעים הכספים באופן זמני עד להשקעתם בנכס הכשיר. בקביעת סכום עלויות האשראי הראויות להיוון במהלך התקופה, כל ההכנסות שנבעו מהשקעת אותם כספים, ינוכו מעלויות האשראי שהתהוו.

25. **במידה והכספים גויסו כהלוואה באופן כללי ושימשו למטרת השגת נכס כשיר, סכום עלויות האשראי הראויות להיוון ייקבע על ידי הכפלת שיעור היוון בסכום עלויות שהושקעו באותו נכס. שיעור ההיוון יהיה ממוצע משוקלל של עלויות האשראי הנובעות מאשראי אשר עמד לרשות הישות במהלך התקופה, למעט אשראי שנלקח במיוחד למטרת השגת נכס כשיר. סכום עלויות האשראי שהיוון במהלך התקופה לא יעלה על סכום עלויות האשראי שהתהווה בפועל במהלך אותה תקופה.**

26. רק אותן עלויות אשראי הנובעות מאשראי של הישות ניתנות להיוון. כאשר ישות שולטת לווה כספים המועברים לישות נשלטת, ללא הקצאת עלויות אשראי או בהקצאה חלקית של עלויות אשראי, הישות הנשלטת רשאית להוון רק את אותן עלויות אשראי שהתהוו לה עצמה. כאשר ישות נשלטת מקבלת השקעת הון או מענק הוני ללא ריבית, לא יתהוו לה כל עלויות אשראי, וכתוצאה מכך היא לא תהוון כל עלות אשראי.

27. כאשר ישות שולטת מעבירה כספים בעלות חלקית לישות נשלטת, הישות הנשלטת רשאית להוון חלק מעלויות האשראי שהתהוו לה עצמה. בדוחות הכספיים של הישות הכלכלית,

הסכום המלא של עלויות האשראי ניתן להיוון לנכס הכשיר, בתנאי שנעשו התאמות נאותות לאיחוד, לצורך ביטול העלויות שהווננו על ידי הישות הנשלטת.

28. כאשר ישות שולטת העבירה כספים ללא עלות לישות נשלטת, הן הישות השולטת והן הישות הנשלטת לא עומדות בקריטריונים להיוון עלויות אשראי. עם זאת, אם הישות הכלכלית עומדת בקריטריונים להיוון עלויות אשראי, היא תוכל להוון את עלויות האשראי לנכס הכשיר בדוחותיה הכספיים.

29. בנסיבות מסוימות, יהיה זה נאות לכלול את כל האשראי של הישות השולטת ושל הישויות הנשלטות על ידה, בעת חישוב ממוצע משוקלל של עלויות האשראי; בנסיבות אחרות יהיה זה נאות, לכל ישות נשלטת, להשתמש בממוצע משוקלל של עלויות האשראי הנובעות לאשראי שלה עצמה.

עודף הערך בספרים של נכס כשיר על סכום בר ההשבה

30. כאשר הערך בספרים או סך כל העלות החזויה של הנכס הכשיר עולים על הסכום בר ההשבה או על ערך המימוש נטו של הנכס, הערך בספרים יופחת או יימחק בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי למגזר הציבורי מספר 21, *ירידת ערך נכסים שאינם מניבים תזרימי מזומנים* או תקן חשבונאות בינלאומי מספר 36, *ירידת ערך נכסים*. בנסיבות מסוימות, סכום ההפחתה או המחיקה יירשם חזרה בהתאם לאותם תקנים.

התחלת ההיוון

31. **היוון עלויות אשראי כחלק מהעלות של נכס כשיר יחל, כאשר:**

(א) **התהוו עלויות בגין הנכס;**

(ב) **התהוו עלויות אשראי; וכן,**

(ג) **הפעילויות הדרושות להכנת הנכס לשימוש המיועד או למכירתו, נמצאות בתהליך.**

32. עלויות בגין נכס כשיר כוללות רק את אותן עלויות, שנעשו בדרך של תשלומי מזומן, העברות של נכסים אחרים או נטילת התחייבויות נושאות ריבית. הערך בספרים הממוצע של נכס במהלך תקופה, כולל עלויות אשראי שהווננו בעבר, מהווה בדרך כלל קירוב סביר לעלויות שלגביהן יושם שיעור ההיוון באותה תקופה.

33. הפעילויות הדרושות להכנת הנכס לשימוש המיועד או למכירתו, כוללות בנוסף להקמתו הפיזית של הנכס, גם עבודה מקצועית ומנהלית הקודמת להתחלת ההקמה הפיזית, כגון פעילויות הקשורות להשגת רישיונות. עם זאת, פעילויות אלה אינן כוללות החזקה של נכס בהעדר ייצור או פיתוח המשנים את מצבו של הנכס. לדוגמה, עלויות אשראי שהתהוו בעת

פיתוח קרקע, מהוונות במהלך התקופה בה מבוצעות פעילויות הקשורות לפיתוח. אולם, עלויות אשראי שמתהוות בעת רכישת קרקע, למטרות בניה, המוחזקות ללא כל פעילות פיתוח קשורה, אינן ראויות להיוון.

הפסקה זמנית של היוון

34. היוון עלויות אשראי יופסק באופן זמני, במהלך תקופות ממושכות שבהן הפיתוח הפעיל מופסק, והעלויות יירשמו כהוצאות.

35. עלויות אשראי עשויות להתהוות במהלך תקופה ממושכת, שבה הפעילויות הדרושות להכנת נכס לשימוש המיועד או למכירתו מופסקות. עלויות כאמור, הן עלויות החזקת נכסים שהושלמו חלקית והן אינן ראויות להיוון. עם זאת, היוון עלויות אשראי, אינו מופסק באופן זמני, בדרך כלל, במהלך תקופה שבה מבוצעת עבודה מקצועית ומנהלית משמעותית. היוון עלויות אשראי אינו מופסק זמנית אף כאשר עיכוב זמני הוא חלק אשר נדרש בתהליך הכנת הנכס לשימוש המיועד או למכירתו. לדוגמה, ההיוון ימשיך במהלך תקופה ממושכת הנדרשת למלאי כדי להבשיל או במהלך תקופה ממושכת שבמהלכה מפלס גבוה של מים מעכב את הקמתו של גשר, אם מפלס גבוה של מים הוא שכיח במהלך תקופת ההקמה באזור הגיאוגרפי המעורב.

הפסקת ההיוון

36. היוון עלויות אשראי יופסק, כאשר כל הפעילויות הדרושות להכנת הנכס הכשיר לשימוש המיועד או למכירתו הושלמו למעשה.

37. נכס מוכן בדרך כלל לשימוש המיועד או למכירתו, כאשר הקמתו הפיזית של הנכס הושלמה, גם אם עבודה מנהלית שגרתית עשויה להימשך. אם התאמות שוליות, כגון עיצוב הנכס על פי דרישת הרוכש או המשתמש, הן כל שנותר לביצוע, הדבר מצביע על כך שכל הפעילויות הושלמו למעשה.

38. כאשר הקמתו של נכס כשיר מושלמת בחלקים, וניתן לעשות שימוש בכל חלק בעוד שהקמת חלקים אחרים נמשכת, יש להפסיק את היוון עלויות האשראי כאשר כל הפעילויות הדרושות להכנת אותו חלק לשימוש המיועד או למכירתו, הושלמו למעשה.

39. הקמת משרדים הכוללים מספר מבנים, שניתן לעשות שימוש בכל אחד מהם בנפרד, היא דוגמה לנכס כשיר, שלגביו ניתן לעשות שימוש בכל חלק בנפרד, בעוד שהקמת חלקים אחרים נמשכת. דוגמאות לנכסים כשירים שעליהם להיות מושלמים בטרם ניתן לעשות שימוש בכל חלק מהם, כוללות: חדר ניתוח בבית חולים שחובה להשלים את הקמתו לפני שניתן לעשות שימוש בחדר הניתוח; מפעל לטיפול בשפכים בו מבוצעים מספר תהליכים ברצף בחלקים שונים של המפעל, גשר המהווה חלק מכביש מהיר.

גילוי

40. יש לתת גילוי בדוחות הכספיים למפורט להלן:

- (א) המדיניות החשבונאית שאומצה לגבי עלויות אשראי;
- (ב) סכום עלויות האשראי שהווננו במהלך התקופה; וכן,
- (ג) שיעור ההיוון ששימש לקביעת סכום עלויות האשראי הראויות להיוון (כאשר היה זה נדרש ליישם שיעור היוון לגבי כספים שגויסו באופן כללי).

הוראות מעבר

41. בוטל.

תחילה

- 42. תקן חשבונאות ממשלתי זה יחול לגבי דוחות כספיים שנתיים לתקופות המתחילות ביום 1 בינואר 2008, או לאחרינו. הוועדה המקצועית של המוסד הישראלי לתקינה חשבונאית ממשלתית מעודדת יישום מוקדם של התקן.
- 43. כאשר ישות מאמצת לצרכי דיווח כספי, חשבונאות על בסיס מצטבר, כפי שמוגדרת בתקני חשבונאות ממשלתיים, לאחר מועד התחילה, תקן זה ייושם, בדוחותיה הכספיים השנתיים המתייחסים לתקופות המתחילות במועד האימוץ או אחרינו.

שינויים בתקני חשבונאות אחרים

- 44. ההפניות לתקן חשבונאות בינלאומי למגזר הציבורי מספר 5, עלויות אשראי בסעיף 54 ובנספח 1 לתקן חשבונאות ממשלתי מספר 3, עודף או גירעון נטו לתקופה, טעויות מהותיות ושינויים במדיניות חשבונאית הוחלפו בהפניות לתקן חשבונאות ממשלתי מספר 5, עלויות אשראי.
- 45. ההפניה לתקן חשבונאות בינלאומי למגזר הציבורי מספר 5, עלויות אשראי בסעיף 22 לתקן חשבונאות ממשלתי מספר 12, מלאי, הוחלפה בהפניה לתקן חשבונאות ממשלתי מספר 5, עלויות אשראי.
- 46. ההפניות לתקן חשבונאות בינלאומי למגזר הציבורי מספר 5, עלויות אשראי בסעיפים 27 ו- 29 לתקן חשבונאות ממשלתי מספר 17, רכוש קבוע, הוחלפו בהפניות לתקן חשבונאות ממשלתי מספר 5, עלויות אשראי.

**נספח 1 - ההבדלים בין תקן חשבונאות ממשלתי מספר 5, עלויות אשראי, לבין
תקן חשבונאות בינלאומי למגזר הציבורי מספר 5, עלויות אשראי**

נספח זה אינו מהווה חלק מהתקן.

1. ההפניה בתקן הבינלאומי לוועדה הבינלאומית לכללי חשבונאות (IASB) הוחלפה בתקן זה בהפניה למוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות.
2. ההפניה בתקן הבינלאומי לתקנים הנאותים העוסקים בטיפול החשבונאי בנושא כלשהו הוחלפה בתקן זה בהפניה לתקן חשבונאות ממשלתי רלוונטי לנושא וכן תקן חשבונאות בינלאומי רלוונטי לנושא.
3. סעיף 41 לתקן הבינלאומי, אשר עוסק בהוראות המעבר, הושמט מתקן זה.

נספח 2 - ההבדלים בין תקן חשבונאות ממשלתי מספר 5, עלויות אשראי, לבין תקן חשבונאות בינלאומי מספר 23, עלויות אשראי

נספח זה אינו מהווה חלק מהתקן.

בנספח זה, לא מפורטים ההבדלים בין תקן חשבונאות ממשלתי מספר 5 לבין תקן חשבונאות בינלאומי למגזר הציבורי מספר 5. הבדלים אלה מפורטים בנספח 1.

תקן חשבונאות ממשלתי מספר 5, עלויות אשראי, מתבסס בעיקרו על תקן חשבונאות בינלאומי מספר 23, עלויות אשראי. להלן ההבדלים העיקריים בין תקן חשבונאות ממשלתי מספר 5 לבין תקן חשבונאות בינלאומי מספר 23:

1. בתקן חשבונאות ממשלתי מספר 5 נכללה פרשנות נוספת לזו של תקן חשבונאות בינלאומי מספר 23, על מנת להבהיר את יישום תקני החשבונאות בישויות ממשלתיות.
2. תקן חשבונאות ממשלתי מספר 5 כולל מונחים השונים, במקרים מסוימים, מתקן חשבונאות בינלאומי מספר 23. הדוגמאות המשמעותיות ביותר הן שימוש במונחים כגון ישות, הכנסות, דוח על הביצוע הכספי, דוח על המצב הכספי ונכסים נטו/הון עצמי בתקן חשבונאות ממשלתי מספר 5; המונחים המקבילים בתקן חשבונאות בינלאומי מספר 23 הם ישות, הכנסה, דוח רווח והפסד, מאזן והון עצמי.
3. תקן חשבונאות ממשלתי מספר 5 כולל מערכת של הגדרות של מונחים מקצועיים, השונה מתקן חשבונאות בינלאומי מספר 23 (סעיף 5).

הוועדה המקצועית של המוסד הישראלי לתקינה חשבונאית ממשלתית

חברי הוועדה

רו"ח רוני אלרואי - יו"ר הוועדה

רו"ח יגאל גוזמן

רו"ח דוד גולדברג

רו"ח רם לוי

ד"ר אייל סולגניק, רו"ח

מר יוסי שטראוס

צוות מקצועי

רו"ח חיה פרשר

רו"ח איריס אלדר

רו"ח רויטל מדר דונסקוי

משקיפה

גבי עדי כהן מור

צוות מקצועי אד-הוק

רו"ח זולי אבגנים

מר שלומי אלעזר

רו"ח מזל בן חמו

רו"ח אורי בר טוב

רו"ח יוליה ברנברג

רו"ח בועז דהרי

רו"ח גילי וייצמן

רו"ח ענת טרייבר

רו"ח יעקב מנדלקורן

רו"ח גיל משה

רו"ח אביחי רוזוג

מר יוסי שטיינברג